

Una recessió pròpia d'una guerra

Ja disposem de les primeres estimacions de l'impacte econòmic que tenen les mesures de confinament, i el missatge que ens ofereixen no és encoratjador. De fet, el vocabulari bèl·lic que sovint utilitzem quan fem referència a les conseqüències de la lluita contra la COVID-19 sembla justificat en termes econòmics. I és que la magnitud de la recessió en què ja estem immersos no té precedents en les últimes dècades. Ens hem de remuntar a la Segona Guerra Mundial per trobar caigudes de l'activitat d'una magnitud similar.

A la Xina, on el coronavirus va aparèixer primer, la caiguda del PIB en el primer trimestre de l'any va assolir el 9,8% intertrimestral. Una reculada d'aquest calibre no s'havia registrat mai a la Xina des que es publiquen xifres de comptabilitat nacional. De fet, mai havíem observat una taxa de creixement negativa a la Xina. Ara totes les mirades se centren en la velocitat de recuperació. El gegant asiàtic ha anat relaxant de forma gradual les mesures de confinament des del començament de març, i, tot i que semblava que a l'activitat li costava reaccionar, en les últimes setmanes del mes d'abril, hem rebut dades una mica més encoratjadores i que esperem que es consolidin en els propers mesos.

Als principals països desenvolupats, les mesures de confinament es van començar a implementar cap a la meitat o el final del mes de març, i amb nivells d'intensitat diferents. Així, als EUA, que va ser dels últims països a aplicar restriccions a la mobilitat, la reculada del PIB es va quedar en l'1,2% intertrimestral en el 1T. En canvi, la zona de l'euro, que, en conjunt, va reaccionar una mica abans i va aplicar unes restriccions a la mobilitat i a l'activitat més estrictes, va experimentar una caiguda del PIB més severa, del 3,8%.

Cal destacar l'elevada incertesa que aquesta vegada envolta la primera estimació del PIB, ja que els instituts d'estadística han hagut d'ajustar la metodologia utilitzada per poder capturar la sobtada i profunda frenada de l'activitat que es va produir al final del primer trimestre. Després de les probables revisions que es duran a terme, les diferències entre països poden canviar (per exemple, sorprèn que la reculada estimada per a l'economia italiana, del 4,7% intertrimestral, sigui inferior a la de França o a la d'Espanya, del 5,8% i del 5,2%, respectivament), però no tenim dubtes que la magnitud de la caiguda de l'activitat és fortíssima. Així ho suggereixen els indicadors sobre el mercat laboral, la inusitada reducció de la mobilitat i del consum d'energia, el col·lapse dels índexs de sentiment econòmic i un llarg etcètera d'indicadors. Perquè el PIB de la zona de l'euro es contragués el 3,8% en el conjunt del primer trimestre, durant les dues últimes setmanes de març, la caiguda de l'ac-

tivitat es va haver de situar prop del 25%, ja que, al gener i al febrer, l'economia es va mantenir estable. Si apliquem la mateixa lògica al cas espanyol, obtenim que la caiguda de l'activitat es va situar, probablement, al voltant del 30% a partir de la declaració de l'estat d'alarma.

Aquest senzill exercici ajuda a il·lustrar la magnitud de la caiguda de l'activitat que, probablement, experimentem avui dia. Però també serveix per posar de manifest la dificultat de fer previsions en el context actual. I és que petites variacions en la velocitat del procés de desconfinament poden tenir conseqüències econòmiques molt notables.

En aquestes circumstàncies, el més assenyat és treballar amb escenaris que mostrin la possible evolució de l'activitat en funció de diferents hipòtesis sobre la marxa de les restriccions de distanciament social. Els escenaris que ha publicat recentment el Banc d'Espanya són un bon exemple. Segons les seves estimacions, si el confinament dura 8 setmanes, i l'efectivitat de les mesures de política econòmica és elevada, la caiguda del PIB es podria situar enguany en el 6,8%. Però, si el confinament s'allarga a 12 setmanes, i l'efectivitat de les mesures de política econòmica no és tan alta, la caiguda del PIB se situaria al voltant del 12,4%. La guerra contra el coronavirus té un cost econòmic molt elevat. Esperem que, a diferència d'altres guerres, el cost humà sigui molt inferior i el retorn a la normalitat, molt més ràpid.

Oriol Aspachs
Director d'Estudis